

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 573/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti B. s. r. o., zastúpenej advokátkou JUDr. T. V., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 355/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti B. s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti B. s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 355/2012.

Z obsahu sťažnosti vyplýva najmä, že

„Ústavný súd SR Nálezom č. IV. ÚS 159/2012-28 zo dňa 3. 7. 2012 rozhodol, že základné právo sťažovateľa obchodnej spoločnosti B. s. r. o. podľa čl. 46 ods. 1 v spojení so základným právom podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co 422/2010-56 z 9. 3. 2012 porušené bolo.

Z odôvodnenia nálezu ústavného súdu vyplýva, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu založené na úvahe, že nezákonnosť zrušeného právoplatného rozhodnutia musí byť vo výroku alebo odôvodnení rozhodnutia, ktorým je toto rozhodnutie zrušené, výslovne konštatovaná, je takým výkladom ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorý porušuje účel a význam, osobitne vo vzťahu k účelu a významu základného práva podľa čl. 46 ods.3 ústavy, ktorého realizáciu majú tieto ustanovenia zabezpečiť. Z týchto dôvodov bol napadnutý rozsudok porušovateľa bol v plnom rozsahu zrušený a vec bola vrátená porušovateľovi na ďalšie konanie. (...)

Porušovateľ, Krajský súd v Bratislave obdržal vec po jej zrušení Ústavným súdom SR dňa 26. 7. 2012 a následne bola zapísaná do senátu 14Co.

Sťažovateľ adresoval porušovateľovi dňa 4. 2. 2013 žiadosť o informáciu o stave konania, najmä kedy je plánovaný termín pojednávania alebo iného úkonu súdu. Porušovateľ na túto žiadosť nereagoval.

Dňa 9. 4. 2013 sťažovateľ podal sťažnosť na prieťahy v konaní vedenom pod [sp. zn. 14 Co 355/2012](#). Sťažovateľ podal sťažnosť na prieťahy aj z dôvodu charakteru nároku, ktorým je náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorú mu spôsobili nezákonné rozhodnutia Okresného súdu Košice I č. k. 15C/721/02-88 z 28. 9. 2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 17Co/368/2004 z 17. 1. 2006. Nárok na odškodnenie žalobca uplatňuje proti Slovenskej republike súdnou cestou od roku 2009, predtým podal dňa 14. 7. 2008 žiadosť o predbežné prerokovanie nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003, doposiaľ bezvýsledne.

Porušovateľ na sťažnosť na prieťahy v konaní odpovedal písomne sťažovateľovi dňa 24. 4. 2013 s tým, že sťažnosť je dôvodná. Subjektívne príčiny neboli pri prešetrovaní sťažnosti zistené, prieťahy v konaní nastali z dôvodu nepriaznivej personálnej situácie na súde. Do dňa podania ústavnej sťažnosti nebol sťažovateľ informovaný o úkonoch súdu v tejto veci. (...)

Podanie sťažnosti na prieťahy podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou.

Od odpovede sťažovateľa z 24. 4. 2013 do dnešného dňa uplynula dostatočne dlhá doba, aby v rámci tejto doby bolo vo veci, po upozornení na prieťahy v konaní, bolo rozhodnuté porušovateľom ako súdom druhého stupňa.

Z opisu skutkového stavu vyplýva, že do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nie je právoplatne ukončené. Je skutočne otáznou, kedy môže sťažovateľ očakávať právoplatné ukončenie sporu, keď ešte vôbec nebolo vykonané súdom dokazovanie na výšku škody.

Sťažovateľ je právnická osoba, obchodná spoločnosť. Táto bola založená zakladateľom, jediným spoločníkom, T. B. Od vypratania nebytových priestorov na základe nezákonného rozsudku súdu, spoločník nenašiel vhodné priestory na podnikanie a s podnikaním v oblasti maloobchodného predaja skončil. Ako uvádza v žalobe náprava nezákonného rozsudku prišla v čase, kedy už podľa nájomnej zmluvy mu ukončil nájom, takže uvedenie do predošlého stavu už nebolo možné. Doposiaľ to jediný spoločník, zakladateľ a zároveň ako konateľ spoločnosti, pociťuje ako krivdu už dlhšiu dobu a ťažko sa s tým pocitom krivdy vyrovnáva. Sťažovateľ uplatnil nielen majetkovú škodu ale i nemajetkovú náhradu. Tento pocit krivdy z predchádzajúcich nezákonných rozhodnutí súdov sa znásobuje neúmerne dlho trvajúcim očakávaním spravodlivého odškodnenia. (...)

Vzhľadom na konanie Krajského súdu v Bratislave, sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prieťahov

upraveného v čl. 48 ods.2 Ústavy SR, a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Namietá dĺžku konania týkajúcej sa odvolacieho konania proti rozsudku súdu prvého stupňa po zrušení právoplatného rozsudku Ústavným súdom SR. Je toho názoru, že v prípade, ako je konanie o náhradu škody spôsobené nezákonným rozhodnutím súdu v dôsledku ktorého došlo ku škode na strane sťažovateľa a reparácia následkov nezákonného rozhodnutia už nie je možná, mali vnútroštátne orgány venovať osobitnú pozornosť potencionálnym dôsledkom, ktoré má neprimeraná dĺžka konania na finančné i osobné pomery poškodeného, aj keď je právnickou osobou. (...)

Som toho názoru, že odvolacie konanie na Krajskom súde v Bratislave je v rozpore s účelom ústavou zaručeného práva na konanie bez zbytočných prieťahov, nakoľko ani po uplynutí neúmerne dlhej doby, súd vo veci právoplatne nerozhodol a neodstránil právnu neistotu. (...)

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a skutočnosť, že nečinnosťou Krajského súdu v Bratislave v prejednávanej veci, najmä zbytočnými prieťahmi, malo za následok neprimeranú dĺžku odvolacieho konania, bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy č. 460/1992 Zb. a na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, žiada sťažovateľ Ústavný súd SR, aby mu bola priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000,- €.

Návrh na rozhodnutie

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd SR vydal tento nález:

1./ Základné právo podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a prerokovanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru sťažovateľa: B. s. r. o.(...), v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 14Co 355/2012 porušené bolo.

2./ Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000,- €, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3./ Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 355/2012 konal bez zbytočných prieťahov.

4./ Krajský súd v Bratislave je povinný sťažovateľovi zaplatiť trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci 2 x 130,16 € + 2 x 7,81 € rež. paušál, spolu 275,94 € na účet právnej zástupkyne JUDr. T. V. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa

odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov

prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Podpredsedníčka krajského súdu v liste sp. zn. Spr. 2130/2013 z 24. apríla 2013, ktorý bol doručený sťažovateľovi, uznala, že v napadnutom konaní došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Okrem toho podpredsedníčka krajského súdu prijala aj konkrétne opatrenia na nápravu, keď uviedla, že vec bude *„naďalej sledovať z hľadiska jej bezprietahovosti a plynulosti až do jej vrátenia súdu prvého stupňa“* a vyzve *„konajúcu predsedníčku senátu, aby neodkladne prijala ďalšie opatrenia na odstránenie vzniknutých prietáhov“*.

Vzhľadom na to, že od podania sťažnosti na prietahy v súdnom konaní z 9. apríla 2013 (na ktorú odpovedala podpredsedníčka krajského súdu listom z 24. apríla 2013) do doručenia sťažnosti ústavnému súdu (25. júla 2013) uplynul len krátky čas na zjednanie nápravy, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľky iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by podpredsedníčka krajského súdu dostala primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej (podobne II. ÚS 376/06, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06, I. ÚS 349/2011). Postup sťažovateľky v okolnostiach daného prípadu preto podľa ústavného súdu nemožno považovať za splnenie požiadavky namietania prietáhov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred

ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom krajského súdu v nej dochádza k zbytočným priesťahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2013